

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

ק.

עין משפט
נר מצוה

(א) [כס"א: כ"י, וכן [הלן],
 (ב) [ע' לעיל כ"א. מ"ש על
 [דיו], (ג) [שבת ג: וי"א],
 (ד) [ר"ה מט: ונחמס פ"ה,
 (ה) [ז'ל אמר לו ר"ה], (ו) [ד"ב
 י"ה עבד מלוה כ"ה כס"א],
 (ז) [כס"א: ג"ה], (ח) [דף ע"ג:],
 (ט) [כס"א: כ"י, (י) [נחמס
 ל:].

הגהות הב"ח

(א) גמ' שז ואל מעשה
 ע"ף דאי לא: (א) [ר"ה]
 ד"ה וכן אמרנו וכו' לרבה
 מודר מהגדולים ורשי
 דכל פחות: (א) [ד"ה ה"י
 יורד וכו' שהוא יושב
 משמט (והרי זה שמש)
 ת"מ וכו' מ"ל להנה
 הדרה משמט: (א) [ת"ב]
 ד"ה יתנו וכו' כל היתנין
 על מובח היחידון
 שיתנו במתנה:

גליון הש"ס

ת"ב [ד"ה מתן ד' וכו'
 ולדחי לאו דבל תוס'ף.
 מנה"ק ש"ס קל"ג כ'
 ועוד ש"ס ת"ס מכו
 פרק במה דעירובין ח"ל
 וע"ל דלון ע"ש דומה
 ל"מ שפסקה כדמרתין
 פרק דס מטאת מיה"י
 לנחות דלא דמי ד"ט
 דל"מ במקדש תמיר ולא
 מנחה קמי עשה אבל נמי
 מוסף ל"ש שז מנחה
 דש"ר נמי בעמלה. דן מ"ל
 מ"ל מ"ל דה"י במקדש לא
 דמי ע"ל מוס'.

מוסף רש"י

משום הדרי דירה
 שתשמישה לאורי. אינה
 עשה דירה זו אלא לנ"ך
 אורי שחלה לה לשמור
 השדות ואינה משונה ליה
 להמיר היקף גדול (סוכה
 כ"ה) ואין מטלטלין בדירה
 זו אלא בית פתוחים בדירה
 כפרק שני (ע"ל כ"ב). כלל
 אמר ר"ש בן אלעזר כל
 אורי שתשמישו לדירה כגון
 ד"ר וסוה ומוקפה וז"ל
 דפילו ג' תריס מותר וכל
 דירה שתשמישה לאורי כגון
 בורגנין ששדות וי"ה בית
 פתוחים מותר י"ה בית
 פתוחים אסור, דלאו דירה
 הוא דעל כמותו הוא ד"ר
 (ע"ל סו'.) כקמ"ס ש"ס
 אטו מודי. וכו' דמודי
 גופיה קמ"ס הוא (גיטין
 ג"ג.) היתנין במתנה
 אחת. כגון דס ככור
 שנתערב בדם מעשה, בין
 ככלול בין כסכות (ב"מ
 ג'.) יתנו במתנה אחת.
 והרי זה שם משפוח ועולה
 לשינון (ר"ה כ"ה) ק"ה ספק
 דעמה השתא דלמתינת
 בילה ומתינת עליה ש"ס
 במתנה זו מתינה, ואם
 כסכות יתן מתינה מזה ומתנה
 מזה (ר"ה כ"ה) כגון דס
 עולה בדם שולמ"ס או בדם
 ארבע שפוח עשין שמי
 ארבע (ב"מ ג'.) מתן
 ארבע במתנה אחת. כגון
 דס עולה בככור שמינה
 ממונים (סו'.) וזוהי א"ל
 המתנת הימיות
 היתנות מ"ס הככור כ"ה
 כן מ"ס. ואין לו מ"ס
 מ"ס על מוסף. ודי
 יהושע אומר יתנו במתנה
 אחת. משום כל מוסף, ודי
 עולה י"א, דכל היתנין
 על מנחה היתנין שנתנין
 במתנה אחת דיפר.
 וזוהי עשיית מעשה בידך.
 ואינו דומה עשה מעשה
 לישב ואינו עשה ואיסור
 כל מאליו (סו'.)

משום דהוי דירה ששמישה לאורי. אינה לדור זה תמיד אלא להסמוך זה שומרי (אורי) השדה: מלמעלה מג' לטור ג'. ללאחר שהגזיהו שלשה חזרו וכפפו: דדמו לי משויסא. כשן סלע כהר זה שמשופע לנדרין כך יולאין שרשיו קטנים מתוך הגדולין לנדרין ופופין לארץ מכלן ומכלן והגדולים הולכין ומגזיהין כאלכסון יותר מג' כז"ה*: דסלקי לעילאי. הגדילים משהגזיהו למעלה מג' אסורין. לדברי הכל: דנחתי לספאי. הגדילים לראשו של נד לאילן כל של גזיהו ג' וכן קטנים היואין מן הגדילים בשפולו: שזו. לדברי הכל דאכתי לאו לכלל איסור אמו: לנדרין. השרשים הקטנים היואין מתוך גזיהו של גדולים ומטין לארץ לתוך ג'. לרז ששת אסורי דמכח איסורא אמו לרבה שרו: וכן אניגרא. אילן היוא מתוך חרין קרז העשוי להולך המים לשדות ושני זידי האילן של נד גידודי חרין כנסין בגידודי ואם זכא למוד מלדדין שבתוך הגזיהו הרי הוא גזיהו ג' ויותר ואם זכא למוד מלדדין השניים שהן מגידודי חרין ולמעלה אין גזיהו ג'. לרבה (ו) דמודד הגידודים שרו דכל פחות מג' לארעא לארעא לרז ששת מעומקו מודד והרי גזיהו ג' ומכח איסורא אמו: וכן קרן וזית. אילן העולה במקצוע שני כותלים של חצר וג' לנדרין נכנסין בתוך המקצוע שפוחים ואין נראה אלא לרז שבתוך והולך ועולה עד למעלה לכותל פחות מג'. לרבה כל פחות מג' לאו אילן הוא למעולס לא גזיהו ג' שלשה ולרז ששת מארעא משקינן ומכח איסורא אמו. ודוקא קרן זזית אצל אצל כותל בעלמא מודה רזיה דהואיל ושלשת לנדרין גזיהוין והרביעי לא לרזן או לכותל דאסור אפי' לרזן שזה לכותל: דהוי סליק באיפומא. בתוך הבית היה עומד ועולה דרך פי ארובה למעלה מן הגג פחות מג': ושרא ליה. לזינו נראה מן הגג ג' אפי' באחד מלדדין: ריבה שרף נך. דאמר לא אמרי' מכח איסורא אמי דהא הכא בתוך הבית הוא דאסור שגזיהו נראה שם: דמלי. כלארעא סומכתא היא דהא אמרן לעילין חלון שזין שני בתים למעלה מ' כמאן דמלי דמי: דהדרי כיפוי. ואשמעינן דלא ישב על הכפופין דאי על הגבוהין פשיטא אכתי לא אשמעינן אלו הן משום שבות לא עולין צולין צמס' צילה (דף ל"ב): ולדו אחד שיה לארץ. שהקרקע גזיהו צלדו האחד מודה רבה היכא דלשלת לנדרין גזיהוין מן הארץ דאסורה לרז השדה לארץ: ואין נישלון צולין. אשקנלדי"י: זור ושיח המערה. בין שיש בהן מים בין שאין בהן מים: מטפס ויורד דעמקן לאו משום דטרחה אלא שלא יתלוש מן המחומר במתכוון: אם ענה. צולין אסור לירד לכל דרך ירדתו הוא משתמש במחומר: עלה מנעבוד יום וקדש עליו היום לא קנסינן ליה ויורד: הניטנין במתנה אחת וכו'. כגון דס הככור שנתערב בדם צכור אחר: ינסנו במתנה אחת. ועולה אותה מתנה לזה ולזה: מסן ארבע צמסן ארבע. דס חטאת זו נשפך לרס חטאת זו יתנו ד' מתנות ועולה לזו ולזו: ינסנו צמסן ארבע. דקסבר קוס עשה מלוה עדיף אפי' דבהאי מלוה איכא לרז עזירה דעבר אככור אצל מוסף אמי עשה דחטאת דכתיב (ויקרא ד) ונתן על קרנות ודמי לכל מוסף דככור: ורזי יהושע אומר נוסנו במתנה אחת. כיון דקיימא לן כל היתנין על מנחה היתנין שנתנין במתנה אחת כיפר הכא דלא אפשר סמכינן עלה אפילו לכתחילה ולא עברין אצל מוסף ואי משום כל מגרע דחטאת דקאמר טעמא מוטב שיעקר כל מגרע מאליו שהוא יושב ואינו עוקר הלאו צדידים מנעבוד על כל מוסף שהוא עוקרו צדידים: ה"י יורד. דהך ירידה מלוה היא דהא כל זמן שהוא יושב משתמש (ו) והרי זה תשמיש הלכך אפי' דהשתא משתמש אחר כשיוור יותר ויותר עדיף משיב שם: דקא עביד מלוה. דמקיים עשה: לא קא עביד מלוה. פורש מן העצירה הוא ע"י יהושע אומר אצל מלוה אין כאן:

ובן בקרן זזית. פי' בנקטרס ג' לנדרין נכנסין מתוך המקצוע ואין נראה מנמוך אלא לרז רביעי ואיטרין למימר מרזיהו קרן זזית להודיע כמו דרז ששת ונגר דמשי לנדרין להודיע כמו לרבה דשרי ומיהו מודה רבה צמסון לכותל שאינו שיה לארץ אלא מלד אחד דאסור והא דנקט צרימא צמסון ולדו אחד שיה לארץ לא מקשי לרז ששת לנדרין לאו דוקא נקט לדו אחד דהוא הדין משי לנדרין: מתן ד' במתן אחת. פי' עולה שיהא מתן שמים שזן ד' צכור או צפסח אצל אין לפרש מתן ד' היינו חטאת דאס נמערבה מתן חטאת צפסח או צכור אין להס מקנה לפי שזה למעלה מחוט הסיקרא וזה למטה וא"י וליתא עשה ולידתי לאו דכל מוסף ו"ל דלא דמי כלל לכלל צניצית דלכא ע"י פשיעה הוא זכא והיה יכול להמקיים צלל דמיית הללו: יתנו במתנה אחת. דקיימא לן כל היתנין שנתנו במתנה אחת כפר: (י) שנתנו במתנה אחת כפר: לא

תחליפא דשרא לך כרבה שרא לך פשיטא מהו דתימא אפילו לרז ששת ביתא כמאן דמלי דמי ולישתמש בפחות מג' כמון קמ"ל תנן שרשיו גבוהין מן הארץ ג' טפחים לא ישב עליהם היכי דמי אי דלא הדרי כיפי (א) פשיטא אלא לאו אפי' דהדרי כיפי לא לעולם דלא הדרי כיפי והא קמ"ל ד' אפי' דצידו אחד שיה לארץ: ת"ר שרשיו אילן שגבוהין מן הארץ ג' טפחים או שיש חלל תחתיהן ג' טפחים אפי' שצידו אחד שיה לארץ ה"י לא ישב עליהן לפי שאין עולין באילן ואין נתלין באילן ואין נשענין באילן ולא יעלה באילן מבעוד יום וישב שם כל היום כולו אחד אילן ואחד כל הבהמה אבל בור שיה ומערה וגדר מטפס ועולה מטפס ויורד ואפילו הן מאה אמה תני חדא אם עלה מותר לירד ותני חדא אסור לירד לא קשיא כאן מבעוד יום כאן משחשיכה ואיבעית אימא ה"א והא משחשיכה ול"ק כאן בשוגג כאן במויד ואיבעית אימא הא והא בשוגג והכא ב' בקנסו שוגג אטו מזיד קמיפלגי מר סבר קנסינן ומר סבר לא קנסינן אמר רב הונא בריה דרב יהושע כתיבא (א) היתנין במתנה אחת שנתערבו בניטנין מתנה אחת יתנו במתנה אחת מתן ד' יתנו במתן ד' ומתן ארבע במתן אחת ר"א אומר יתנו במתן ד' ור' יהושע אומר יתנו במתנה אחת אמר לו ר"א הרי הוא עובר על כל תגרע אמר לו ר' יהושע הרי הוא עובר בכל תוסף לא אמרו אלא כשהוא בעצמו אמר לו ר' יהושע לא נאמר כל תגרע אלא כשהוא בעצמו ועוד אמר יהושע כשנתת עברת על כל תוסף ועשית מעשה בידך כשלא נתת עברת על כל תגרע ולא עשית מעשה בידך לר"א דאמר התם קום עשה עדיף ה"י ירד לר' יהושע דאמר התם שב ואל תעשה עדיף ה"י לא ירד דילמא לא היא ע"כ לא קאמר ר"א התם קום עשה עדיף (א) אלא דקא עביד מצוה אבל הכא דלא עביד מצוה ה"י לא ירד ואי נמי ע"כ לא קאמר ר' יהושע התם שב ואל תעשה עדיף (ב) אלא דלא

קדשים פרק ח' היתנין מתן ארבע וכו', לר' אליעזר דאמר התם קום עשה עדיף מותר לירד מן האילן. לר' יהושע דאמר שב ואל תעשה עדיף עולה, אסור לירד. והדיון במאי דילמא ע"כ כאן לא אמר ר' אליעזר התם דכי קאי ומורי מצוה קא עביד. אבל הכא דכי נתיח מן האילן לא עביד [מנחה] הכי נמי לא ירד. [ואי נמי ע"כ כאן לא קאמר ר' יהושע התם שב ואל תעשה עדיף ששום

(א) נראה דהקרא בעצמה פי' ד' רבנו ע"י משויסא ועי' בערך ערך משפחה.
 (ב) נראה דהקרא בעצמה פי' ד' רבנו ע"י משויסא ועי' בערך ערך משפחה.

ל"ב א ב ג ד מ"י פ"א
 מהל' שבת הל' ח
 סמך ללון ס' טו"ש' ח"ח
 מ"י ש"ל ספיק: ג'
 ה ב ו מ"ו מ"י ש"ס הלכה [ו]
 ט טו"ש' ש"ס ספיק א':
 ז [מ"י כ"ד' ש"ס הל' ז'
 טו"ש' ש"ס ספיק י'
 סהגה:
 מ"ה ח מ"י פ"ב מהל'
 פסול' המוקדשין
 הלכה י':

לעזר רש"י

אשטנדי"י
 [אשטנדי"י ל"י].
 להמתנה, להשתרע.
 דפשי"י [נפשי"י]. לחול.

רב ניסים גאון

משום הדרי דירה
 שתשמישה לאורי וכל
 דירה שתשמישה לאורי
 אין מטלטלין בה יותר
 מבית פתוחים. ואינה
 בתוספתא דעירובין בפרק
 ב' ואינה נמי בבבארא
 דעירובין פסין, כלל אמר ר'
 שמעון כל אורי
 שתשמישו לדירה כולו,
 וכל שתשמישו לאורי
 כגון בורגנין שבשדה
 ובבית פתוחים מותר יתר
 מבית פתוחים אסור.

רבינו הגנאל

איתמר רש"י האילן הבאין
 למעלה מג' טפחים חורוין
 ונכנסין לתוך ג', רבה אמר
 מותר לישב עליהן דכל
 פחות מג' דארעא כארעא
 הוא. רב ששת אמר אסור.
 כיון דמכח איסורא קא אתי
 אסור. דמי למשויסא. פי.
 (א) הווא דיקלא דהוה לבי
 רב כיפי רב אפי' דהוה
 סליק באיפומא. פי היה
 עולה אותה תמיר עד הגג,
 ורבה היה לול ויצא מן
 הלול ועלה באורי הגג
 והוא עכשו בצניצת פתוחות
 מג' לגג. אתא לקמי
 (דנרבא) רב יוסף, שרא ליה
 לישב עליהן. אמר ליה רב
 אחא בר תחליפא הני
 דשרי לך כרבה שרו לך,
 דאמר כל פחות מג' לארץ
 ארץ היא, הכא נמי כל
 פחות מג' לגג ג' הוא.
 ואמר ר' אבהו. מהו
 דתימא אפילו לרז ששת
 ביחא כמאן דמלי דמי
 צולין דלא הדרי כיפי
 צולין לבימא, אלא לאו
 אפי' דהדרי כיפי שרו.
 [ומשני לעולם דלא הדרי
 כיפי] והא קמשמע לן דאף
 על גב דצידו אחד שיה
 לארץ שגבוהין מן הארץ ג'
 טפחים או שיש (ח) חלל
 כ' תני אחא (עלה) אם
 עלה היתנין [מותר] לו
 לירד. והני מילי מבעוד יום
 אבל אם עלה משחשיכה
 אסור. איבעית אימא
 לקולס. איבעית אימא
 בשוגג.
 ירד במודי לא ירד. אמר רב
 הונא בריה דרב יהושע
 כתיבא, דתימא בבחיטת
 קדשים פרק ח' היתנין מתן ארבע וכו', לר' אליעזר דאמר התם קום עשה עדיף מותר לירד מן האילן. לר' יהושע דאמר שב ואל תעשה עדיף עולה, אסור לירד. והדיון במאי דילמא ע"כ כאן לא אמר ר' אליעזר התם דכי קאי ומורי מצוה קא עביד. אבל הכא דכי נתיח מן האילן לא עביד [מנחה] הכי נמי לא ירד. [ואי נמי ע"כ כאן לא קאמר ר' יהושע התם שב ואל תעשה עדיף ששום